

The Lipset Hypothesis

En jämförandestudie av Sveriges & Tunisiens
demokratiseringsprocess

Victor Larsson
Annie Anderek

Abstract

The Lipset Hypothesis är Seymour Martin Lipsets teori om demokratiseringar, grundad i demokratins korrelation med de fyra variablerna industrialisering, urbanisering, utbildning, och välstånd. Denna undersökning vill pröva teorin mot de två fallen Sverige och Tunisien, vilka genomgick demokratiseringar med 100 år emellan. På grund av fallens stora skillnader både som länder och i demokratiseringsprocesser, prövas teorins förklaringskraft på en bred grund. Undersökningen använder sig av data och forskning som presenterar utvecklingen av de fyra variablerna i Sverige och Tunisien under årtiondena som föregått de två demokratiseringarna. Fallstudien av de två länderna lägger grund för en komparativ diskussion vilken använder sig av perspektivet taget ur Lipsets teori. Med detta finner undersökningen resultat som visar att *The Lipset Hypothesis* har påverkan på Sveriges och Tuniens demokratisering i början av 1900-talet respektive på 2000-talet. Sammanfattningsvis påträffas och presenteras en bred förklaringskraft hos Lipsets teori.

Nyckelord: Sverige, Tunisien, demokratisering, demokrati, Seymour Martin Lipset

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problemformulering	1
1.2	Teori	2
1.3	Metod	2
1.4	Material	3
2	Lipsets teori om demokratisering	4
2.1	Definitionen av demokrati.....	6
2.2	Demokratisering i Sverige.....	6
2.3	Demokratidefinition av Sverige	7
2.4	Demokratisering i Tunisien	9
2.5	Demokratidefinitionen av Tunisien.....	10
3	Resultat	11
3.1	Sverige – Lipset fyra variabler	11
3.2	Tunisien – Lipsets fyra variabler.....	13
3.3	Resultatsammanfattning	14
4	Diskussion/Analys	15
4.1	Diskussion kring Sverige i förhållande till teorin	15
4.2	Diskussion kring Tunisien i förhållande till teorin.....	16
4.3	Diskussion kring teorins förklaringskraft.....	17
5	Slutsats	19
6	Grafer	20
7	Referenser	22
7.1	Källor till Figur 1–6.....	23

1 Inledning

En av statsvetenskapens största frågor rör hur demokratier blir till och hur de består. Seymour Martin Lipset försökte besvara frågan genom sin teori om demokratisering på 1950-talet. Han jämförde statsskick och samhällsutveckling världen över och utformade sin teori om ekonomisk utveckling och demokratisering i *The Lipset Hypothesis*. Cirka 50 år tidigare genomgick Sverige en demokratisering av statsskicket, och ungefär 50 år efter genomgick Tunisien detsamma, ett århundrade av samhällsutveckling dem emellan. Inte bara tiden skiljer länderna åt; Sverige och Tunisien är vitt skilda länder när det kommer till kultur, geografi, historia, utveckling, och typ av demokratiseringsprocess. Trots detta klassas de i skrivande stund båda som fria demokratiska länder.

The Lipset Hypothesis fokuserar till stor del på de fyra variablerna industrialisering, urbanisering, utbildning, och ekonomiskt välstånd, och antar att dessa har stor inverkan både på uppkomsten av demokratiseringsprocesser, och stabiliteten inom de existerande demokratierna. På grund av den stora tidsskillnaden mellan demokratiseringarna av Sverige och Tunisien, är grunderna för utveckling av de fyra variablerna vitt skilda. Den här uppsatsen ämnar pröva Lipsets teori, och undersöka om den kan förklara de två skilda fallen som Sverige och Tunisien utgör.

1.1 Problemformulering

Undersökningen som görs är en utav demokratiseringsprocesser, i förhållande till det valda teoretiska ramverket. Avgränsning görs till två länder, Sverige och Tunisien, bland annat till följd av att demokratiseringsprocesserna för dessa länder faller med näst intill precis ett århundrade dem emellan; tidsaspekten är ett utav flera grundläggande fokus för jämförelsen. Sverige och Tunisien är två länder som skiljer sig från varandra på flertalet punkter, kultur, geografisk placering, historia och tidpunkt för demokratisering. De är dock båda demokratier, vilket är det centrala i denna undersökning. Undersökningens mål är att testa Lipsets demokratiseringsteoris förklaringskraft, och därmed försöka nå en inblick i vad som i två skilda länder som dessa, vid två skilda tidpunkter, gör att en demokratisering genomgås med framgång.

Frågeformulering

Hur stor förklaringskraft har Lipsets demokratiseringsteori? En jämförande studie av Sverige och Tuniens demokratiseringsprocesser.

1.2 Teori

Undersökningen kommer att grunda sig i tidigare forskning, på så sätt att den utgår från Lipsets teori om demokratiseringar. Genom en redan utarbetad teori som denna, kommer studien av de två analysenheterna, Sverige och Tunisien, kunna göras med en klar infallsvinkel och ett tydligt perspektiv. Teorin kan benämnas som *The Lipset Hypothesis*, och kan mycket förenklat sammanfattas av påståendet att ekonomisk utveckling leder till demokrati. Lipset utvecklar argumentet genom att tala om ekonomisk utveckling som fyra variabler, ekonomiskt välstånd, industrialisering, urbanisering, och utbildning.

Vi har valt att avgränsa studien till den del av Lipsets teori som talar om ekonomisk utveckling i länderna. Lipsets teori innehåller också diskussioner kring regimers effektivitet och legitimitet, och hur dessa två faktorer påverkar stabiliteten i demokratiska system. Då denna del av teorin fokuserar mer på huruvida demokratier håller eller faller, har vi valt att fokusera mer på den ekonomiska utvecklingen och hur den samspelar med demokratiseringar. Vi kommer att testa dessa operationella indikatorer för Sverige och Tunisien för att se om dessa faktorer var närvarande för demokratiseringen i länderna.

Hypotes

Om Lipsets teori innehar den breda förklaringskraft den utgör sig ha, kommer denna undersökning visa på positiva utvecklingar av industrialisering, urbanisering, utbildning, och välstånd in Sverige och Tunisien innan demokratiseringarna. Grundat i den stora användningen av Lipsets forskning inom det statsvetenskapliga ämnet, finns det anledning att anta att teorin kommer att vara applicerbar i praktiken. Vid första anblick av de valda analysenheterna kan vi också se att delar av Lipsets teori tar sig form i båda fallen genom olika tendenser. Det kvarstår att se om en djupare undersökning av länderna fortsätter att förhålla sig till detta.

1.3 Metod

Undersökningen tar formen av en komparativ fallstudie, av Tunisien och Sveriges demokratisering. De två analysenheterna, länderna, ställs emot varandra för att jämföras, med målet att applicera Lipsets teori i förhållandet till andra teorier. För att testa teorin har vi valt att analysera dessa länder utifrån att en mest olik-design. Då vi ämnar undersöka om förklaringsstyrkan i Lipset teori är fristående från alternativa teorier så anser vi att med en olik-design kan vi effektivt undersöka huruvida teorin kan generaliseras (Esaiasson.P m.fl. 2017, s. 104). Kan den anses appliceras på dessa två länders demokratisering så kan den skäligen vara applicerbar på flertalet länder. Om den inte är de så kan den vara i behov av

omkonstruktion eller komplement för att bli mer applicerbar. Därav blir undersökningens test av applicerbarhet tydligare.

Utifrån Lipsets demokratiseringsteori så kommer våra operationella indikatorer utgöra de fyra variabler som Lipset menar skapar en demokrati; industrialisering, urbanisering, utbildning, och ekonomiskt välstånd. Förändringar av operationalisering av variablerna kommer dock ske, för att göra undersökningen av just Sverige och Tunisien inom de specifika tidsperioderna möjlig. Undersökningen försöker hålla operationaliseringen av variablerna så lik Lipsets undersöknings egna som möjligt, med mindre justeringar. Nedan presenteras de olika operationaliseringarna för varje variabel, som använts i denna undersökning.

Industrialisering operationaliseras genom att mäta andelen av befolkningen i ett land som arbetar inom jordbrukssektorn. Urbanisering operationaliseras genom att undersöka andelen av befolkningen som är bosatta i urbana miljöer, vilket är grundat i nationella mätningar från länderna. Eftersom data över urbanisering är tagen från nationella mätningar, finns risk för att definitionen av urbana miljöer skiljer sig mellan länderna. Detta är taget i beaktning, men undersökningens fokus är framförallt att titta på förändring inom länderna över tid, vilket gör att det är förändringen, inte det faktiska värdet av utvecklingen som ska jämföras. Därför anses inte detta utgöra någon större svaghet för undersökningen. Utbildning mäts genom andelen läskunnig befolkning i varje land. Vid denna variabel finns endast Tunisiens data med i Figur 6, på grund av att läskunnigheten hos den svenska befolkningen varit hög sen början av 1800-talet. Därför finns ingen relevant data för utvecklingen av läskunnigheten, då förändringen av den under årtiondena inför demokratiseringen i landet är så liten. Därav har operationaliseringen i Sverige utgått från skolväsendets utveckling. Det ekonomiska välståndet mäts genom att undersöka BNP per capita i Sverige och Tunisien.

1.4 Material

Vår studies teoretiska ramverk kommer till stor del grunda sig i Lipsets studie från 1959, vilken låg till grund för hans utformning av demokratiseringsteorin vi använder oss av. Studien gjordes med kvantitativ grund, vilken även denna undersökning kommer att använda. Utav den kvantitativa undersökningen, kommer sedan en kvalitativ innehållsanalys av materialet utföras. Detta är genomförandet av den faktiska undersökningen och prövningen av Lipsets teori. Den kvalitativa aspekten i jämförandet av Sverige och Tunisien är essentiell för att faktiskt undersöka vad vi ämnar undersöka, Lipsets teoris förklaringskraft.

2 Lipsets teori om demokratisering

Seymour Martin Lipsets teori om demokratisering, ibland kallad *Lipset's Hypothesis*, grundar sig till stor del i hans artikel *Some Social Requisites of Democracy: Economic Development and Political Legitimacy* från 1959. Lipset diskuterar i artikeln både framväxten av demokratier, samt deras överlevnad, och hans verk är några av de mest citerade inom statsvetenskapen. Om vi utgår från artikeln från 1959, kan vi dela upp teorin om demokratisering i olika delar. Lipset delar först och främst upp diskussionen i två delar, ekonomisk utveckling och legitimitet, i förhållande till demokratisering. Denna undersökning har valt att fokusera på delen om ekonomisk utveckling i teorin.

Den ekonomiska utvecklingen utgörs i Lipsets teori av fyra faktorer, industrialisering, välstånd, urbanisering, och utbildning. Utvecklingen av dessa, vilket leder till en generell ekonomisk utveckling i samhället, lägger grunden för ett demokratiskt samhälle. Tillsammans utgör de fyra variablerna Lipsets begrepp ekonomisk utveckling, och är de drivande krafterna bakom denna. Detta är satt i centrum av Lipsets teori om demokratisering, vilken, i Lipsets egna konkreta ord, handlar om att desto bättre det går för ett land, ju större chanser att det vidhåller demokrati (Lipset 1959, s. 75). Utöver stödet som ges för demokrati, utgör variablerna också en motverkan mot autokrati. När majoriteten av befolkningen lever i fattigdom, kommer en liten grupp människor utgöra eliten och landet finner sig i ett autokratiskt system. Systemet kommer inte ha något motstånd utan en utveckling av de fyra variablerna vilka ger förutsättningar för den stora massan att motsätta sig styret i landet (Lipset 1959, s. 75).

Ekonomiskt välstånd

Lipset framhåller att en faktor för demokratisering påverkas av ett lands välstånd. Vilket mer specifikt efter hur den ekonomiska utvecklingen av befolkningens inkomster ser ut. Lipset förhåller sig till den inkomstutveckling som sker för de i lägre ekonomisk ställning. Lipset menar att med inkomstökning så ges ekonomisk trygghet och i vidare utsträckning högre utbildning.

Med ett starkare välstånd så utvecklas en mer komplex politisk attityd inom den inkomstökande befolkningen. Samtidigt som influenserna av extremistiska ideologier motverkas hos gruppen vid en sådan ökning. Genom ökad inkomst så övergår låginkomsttagare att bli medelinkomsttagare till vilket de då deras politiska ideologi förändras. Den nybildade medelklassen får inte bara förändrade sociala förhållandena utan utgör en annan ställning i landet. En starkare medelklass kommer att utgöra en moderat roll som kommer att främja demokratiska partier. Dess ställning till överklassen blir också starkare då eliten har allt svårare att

förtrycka en medelklass. Där fattigare länder jämförelsevis påverkas av en överklass som inte värderar den fattiga populationens rättigheter och anser att de inte att de bör dela makten med den gruppen (Lipset 1959, s. 83)

Sammanfattningsvis så kommer inkomstutvecklingen att stärka fler människors ställning i det politiska spelrummet där en stark medelklass innehar mer betydande makt.

Industrialisering

Lipset menar även att ett lands industrialisering är ett signum för hur demokratiskt de är. Detta undersöks genom att hur procentuellt många personer som är sysselsatta inom jordbruket i landet. Där man når ett konsekvent resultat av analysenheten. Där demokratiska länder har en allt mindre befolkning verksam i jordbruket tillskillnad från diktaturer. Med industrialisering så finns de ett samband av de välstånd som finns i landet (Lipset 1959, s. 78). Lipset undersöker även energikonsumtionen i landet för dess industrialisering. Då undersökningen av denna analysenhet gav likvärdigt resultat så har vi valt att endast utgå från andel befolkning sysselsatta i jordbruket i vår undersökning.

Urbanisering

Lipsets förhållning till urbanisering är att urbaniserade samhällen både leder till minskad risk för extremism och auktoritära statskicks, samt till förhållanden som gynnar upprätthållande av demokrati i landet. Han visar på exempel som auktoritära styren i Tyskland och Italien, vilka framförallt gynnats av stöd som hittats i mindre städer och befolkningar bosatta på landsbygden. Lipset tar även upp tidigare forskning som argumenterar för urbaniseringens grundläggande roll för resten av moderniseringen och demokratiseringen av samhället. Urbaniseringen är i detta fall vad som leder till industrialiserade samhällen, vilka i sin tur gynnar läskunnighet, utbildning, och informationsspridning (Lipset 1959, s. 78).

Utbildning

Den fjärde faktorn för Lipsets teori om demokratisering är utbildning, och dess påverkan på samhället. Det finns enligt teorin en stark koppling mellan utbildning, i detta fall andel unga som går i skolan samt andel läskunniga medborgare, och demokratiska ideal. Vad Lipset framhåller är att utbildning breddar människors perspektiv, och ger förståelse för vikten av normer och tolerans. Utbildning ökar också möjligheten att göra rationella val, och minskar risken för innehav av extremistiska åsikter. Allt detta bidrar både till växande chanser för demokratisering och minskade risker för autokrati.

Vidare ger utbildning också effekt på samhörigheten bland medborgare. Större mängd av utbildning visar på större utbredning av föreningar och sammanslutningar människor emellan. Denna utveckling, utöver utbildningen i sig, bidrar till att bredda perspektiv och öka toleransen mellan människor, vilket leder till demokratiska värderingar (Lipset 1959, s. 80).

2.1 Definitionen av demokrati

”An institutional arrangement in which all adult individuals have the power to vote, through free and fair competitive elections, for chief and national legislature.” (Lipset & Lakin 2004, s. 19)

Lipset och Jason M. Lakin har utformat denna minimalistiska definition av demokrati, inspirerade av både Joseph Schumpeter och Robert Dahls teorier. Fokus för definitionen är fria och rättvisa val till landets legislativa makt, samt allmän rösträtt. Lipset och Lakin har förståelse för den kritik för att den minimalistiska definitionen kan ha, då den inte framhåller olika vitala rättigheter och friheter som behövs inom en demokrati. Olika faktorer som partier, institutioner, och fri press och så vidare, är svårdefinierat, och vid en debatt över hur dessa faktorer ska se ut och hur de ska upprätthållas bidrar de inte till den ovan nämnda definitionen. Dessutom återfinns stater som innehar partier, fri press, eller institutioner som ett fritt domstolväsende, som ändå inte anses vara demokratiska. Vilket skapar förvirring och gör demokrati svårdefinierat. Vi kommer visa på att definitionen är applicerbar på Sverige och Tunisien mer genomgående nedan (Lipset & Lakin 2004, s. 19)

I Lipsets artikel från 1959 definierar han demokrati på ett likande sätt:

”...democracy (in a complex society) is defined as a political system which supplies regular constitutional opportunities for changing the governing officials.” (Lipset 1959, s. 71)

Den minimalistiska definitionen har behållits av Lipset under de nästan 50 åren som skiljer de två texterna åt. Dessutom är det definitionen han har valt när användandet av den är att föra en diskussion om demokratiseringsteori. På grund av detta anses definitionen tillämplig även i denna undersökning. Vidare anledning till definitionens användbarhet i denna kontext är att undersökningen kommer att behandla demokratisering, och inte demokrati. Att använda en minimalistisk definition av begreppet blir i sig ett sätt att begränsa undersökningen i den mån det går, för att behålla den inom en hanterbar omfattning.

2.2 Demokratisering i Sverige

Den svenska demokratiseringen drevs fram genom konflikter mellan den växande arbetarklassen och mot den maktavande eliten i Sverige. Med industrialiseringens utveckling under 1890-talet så uppkom opposition av arbetarrörelsen mot de den ledande makten för vidare rättigheter. Detta huvudsakligen genom två linjer.

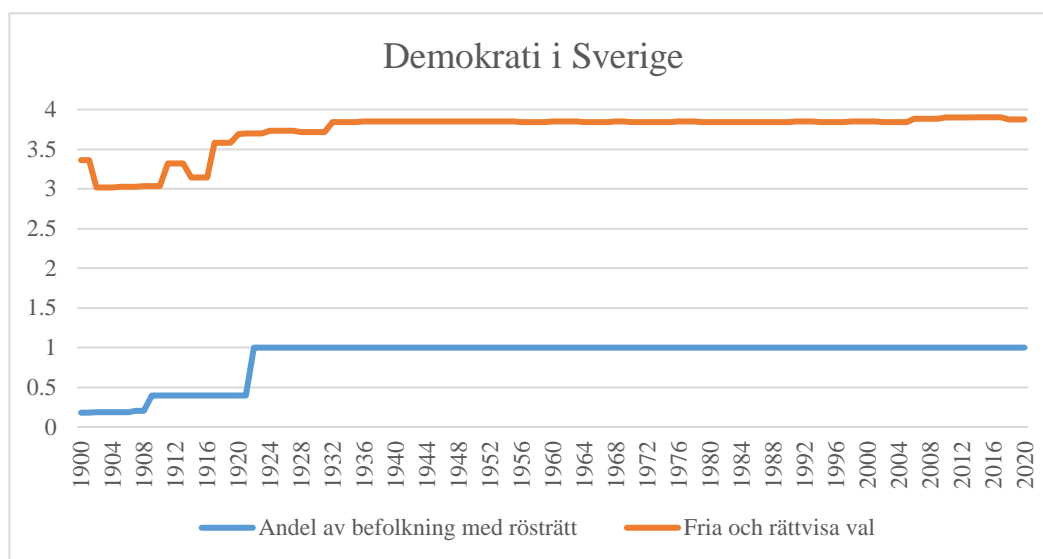
Kampen om parlamentarismen, där den kungliga makten skulle överföras till hans statsråd. Vilket erhåller den reella makten som innehar den makten i förtroende av Riksdagen. Samt även kampen om allmän och lika rösträtt för män och kvinnor (Triesman 2020, s. 1876, Vallinders 1962, s. 11).

Demonstrationer för att stärka arbetarrättigheter och arbetarrörelsens inflytande utgjorde stora kamper under början av 1900-talet mellan dem och arbetsgivarförbunden. Här kunde man se mobiliseringen av arbetarrörelsens framfart genom fackförbunden i landet. I tecken för den socialistiska trend som var i landet. Däremot så såg den sig fortfarande inte kapabel att utgöra större förändring för arbetarrörelsens inflytandeställning. Däremot så växte det socialdemokratiska partiet val efter val som största representant för den växande arbetarklassen. Det ledande konservativa partiet förlorade flera säten vid valet år 1909. För att fortsätta inneha makten så fick det konservativa partiet kompromissa med bönderna inom de liberala partiet genom demokratiska reformer och parlamentariska förändringar för att i gengäld behålla makten. Där rättigheter av utvidgad rösträtt drevs igenom. År 1909 beslutades om allmänpolitisk rösträtt för män (Triesman 2020, s 1878 -1879).

Efter första världskriget slut så fortsatte den trend som man sett innan krigets början. Efter ett stort nederlag för det konservativa partiet så blev Nils Edén premiärminister med en tillträdande regering år 1917. Under detta år så nådde man målet om ett parlament fristående från kungens makt. Där ministrar stod under parlamentet istället för monarken (Triesman 2020, 1887 – 1888). Samt vid år 1919 så beslutade man om universell rösträtt för kvinnor. År 1921 blev första valet då allmän och fri rösträtt förelåg för detta val. Fram till att Riksdagen avskaffade av värnplikts kravet för möjligheten att rösta år 1922 så existerade allmänrösträtt för befolkningen. Efter detta val så kan man anses att Sverige blivit ett demokratiskt land (Sveriges Riksdag 2021).

2.3 Demokratidefinition av Sverige

Utifrån vår demokratidefinition för Sverige utgår vi från Varieties Democracy's data över Sveriges grad av fria och rättvisa val och hur stor del av befolkningen som innehar rösträtt. I V-Dem:s data utgår de från ett poängsystemsvärde för variablerna som visar på graden av fria och rättvisa val, respektive hur stor del av befolkningen som innehar rösträtt i landet.

Figur 1: Election free and fair & Share of population with suffrage, Variable Graph (V-DEM2020)

I den orangea grafen visas Sveriges fria och rättvisa val genom 1900-talet och in på 2000-talet. Här kan man avläsa att en uppåttrend sker mellan början av 1900-talet och 1920-talet. I början av 1900-talet så värderas Sverige runt 3 av en 1–4-skala på fria och rättvisa val innan ökningen vid 1920-talet. Enligt variabelvärdets definition anses fria och rättvisa val finnas, men under vissa förhållanden som påverkar valens egenskaper, men att de allmänt inte påverkar helheten. Däremot ser man en ökning av det variabla värdet i Sverige runt 1920-talet. Då det ökade till strax under fyra i värderingen. Vilket är den högsta nivån av variabeln, som antyder på att fria och rättvisa val förekommer utan några påverkande förhållanden bortsett från möjliga mänskliga fel.

Man kan då anse att fria och rättvisa val har funnits i Sverige sedan 1900-talets början men att de har utvecklats och blivit friare över århundradets första två decennier. Däremot så visar inte denna graf vilka som har rösträtt utan endast om valen är allmänt fria och rättvisa. Något som också innefattas inom vår demokratidefinition.

Därför blir det relevant att undersöka huruvida rösträtten föreligger i Sverige. Utifrån diagrammet sett till tiden av utvecklingen av friare och rättvisare val kan man se en korrelation av invånarens rösträtt. Den blåa grafen som symboliserar befolkningens rösträtt kan anses som låg under början av 1900-talet. Fram till strax innan 1910-talet så har Sverige en begränsad rösträtt. Detta förändras vid rösträttsreformen år 1909 där allmän rösträtt för män beslutades. Studerar man grafen ser man hur den ökar. Men rösträtten blev inte universell förens i maj 1919 då det beslutades i Riksdagen att kvinnor ska erhålla rösträtt. Vid valet 1921 då kvinnor för första gången deltog i ett svenskt val och efter upphävandet av värnpliktskravet för rösträtt för män (Sveriges Riksdag 2021) så steg grafen till 100%. Vilket visar på att universell rösträtt förelåg i Sverige vid denna tidpunkt. Något som har hållit i sig sedan dess.

Man kan därav anse att Sverige sedan 1922 anses inneha ett demokratiskt styrelseskick utifrån vår definition.

2.4 Demokratisering i Tunisien

Tunisien blev en självständig stat 1956 efter mer än 70 år av franskt kolonialstyre. Landet var formellt ett franskt protektorat, där den högsta makten i landet var fransk. Efter folkliga revolutioner gick Frankrike med på självständighet för Tunisien på 1950-talet; landet avskaffade monarkin, tunisierna tog över förvaltningen, och en ny grundlag togs inom vilken kvinnor och män gavs lika rättigheter (NE, *Tunisien*).

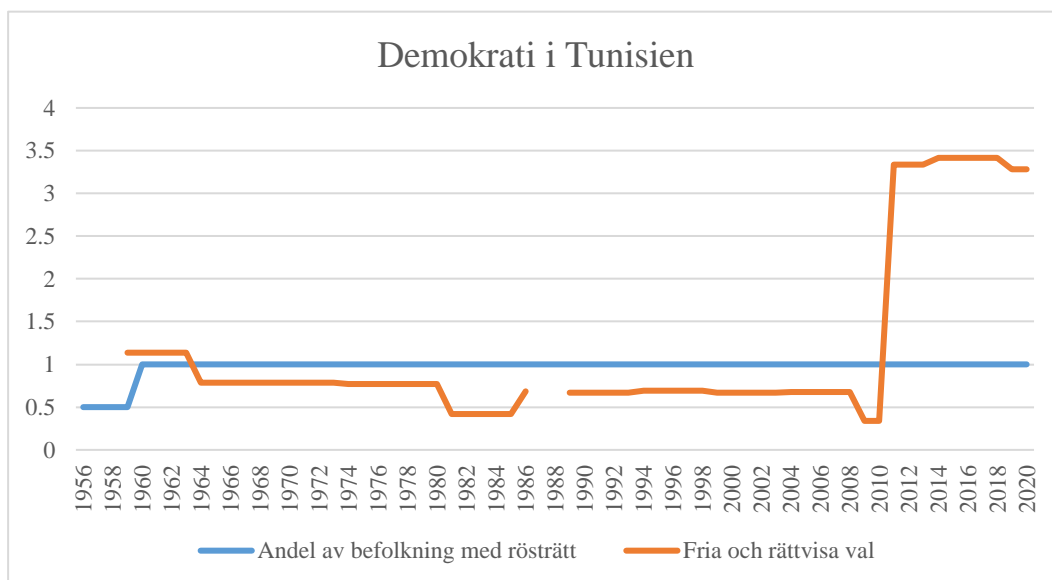
President Zine al-Abidine Ben Ali tog över makten i Tunisien 1987 efter en statskupp. Han behöll makten i landet till 2011, när han flydde efter starten på omfattande demonstrationer i hela Tunisien. Startskottet för demonstrationerna kom när frukthandlaren Mohamed Bouaziz satte eld på sig själv den 17 februari på grund av det förtrycket och behandlingen han utsattes av utav landets polis och säkerhetsstyrkor. Demonstrationer sattes igång i hela landet, inklusive huvudstaden Tunis. Två månader senare hade Ben Ali lämnat Tunisien (Schraeder & Redissi 2011, s. 7).

När Ben Ali flytt landet tog en tillfällig regering över, under ledning av den sittande premiärministern. På grund av denna fortsatta ledning av regeringen, fortsatte också protesterna från befolkningen, och alla tjänstemän som suttit på sina poster under Ben Ali tvingades avgå. Istället tog en ny tillfällig regering, under ledning av Béji Caïd Essebsi som premiärminister, över. Essebsi var en av Ben Alis stora kritiker under hans auktoritära ledarskap, och omtyckt av stora delar av Tunisiens befolkning. Essebsi banade väg för en vidare fredlig demokratisering av landet efter att hans första beslut bland andra var att förbjuda Ben Alis politiska parti som styrte landet med honom, och demolera den politiska polisstyrkan som våldsamt upprätthållit den förre ledarens förtryck (Schraeder & Redissi 2011, s. 15).

Den nya regeringen satte också igång med att ordna för ett demokratiskt val till en konstitutionell församling, detta val hölls i oktober 2011. Den nya konstitutionen banade väg för ett demokratiskt system i Tunisien och det första demokratiska valet i landet hölls 2014. År 2020 ansågs Tunisien fortfarande som det enda demokratiska landet i norra Afrika, och det enda landet klassificerat som "Fritt" av Freedom House (Freedom House 2021).

2.5 Demokratidefinitionen av Tunisien

Tunisien var ett icke-demokratiskt land sedan dess självständighet fram till revolutionen 2011. Även om demokratiska faktorer som allmän rösträtt varit bestämt genom landets konstitution, har demokratin inte funnits i praktiken. Den konstitutionella rösträtten som funnits i teorin visas i figuren nedan genom att värdet på grafen för rösträtt sedan 1950-talet varit 1, det vill säga hela befolkningen. Detta har inte varit fallet då demokratin rubbats utav kriminalisering av motståndarparti och förtryck utav diktatorerna sedan året landet blev självständigt. Detta visas i sin tur av variabeln för fria och rättvisa val, vilken innehållit låga värden fram till 2011 (Sadiki 2010, s. 125). Sedan revolutionen 2011, och maktskiftet från Ben Ali till folket, klassas Tunisien idag som ett demokratiskt land (Freedom House 2021). Efter revolutionen har landet hållit en hög nivå av demokrati, här exemplifierat av fria och rättvisa val.

Figur 2: Election free and fair & Share of population with suffrage, Variable Graph (V-DEM2020)

Trots Tunisiens placering i demokratiindex globalt kan det observeras en negativ trend i demokratin i landet under de senaste åren. Enligt studier som utförts i landet har andelarna av befolkningen som anser att landet går i rätt riktning, blir mer demokratiskt, och har tillit till demokratin i landet, alla sjunkit (Afrobarometer, s. 2). Vid de val som hållits har valdeltagandet varit lågt, och informationen om politiker, partier, och valen generellt har enligt utfrågad del av befolkningen varit bristfällig eller till och med avsaknad (Meddeb 2018, s. 10). Stabilitet bland politiska partier har inte skapats, och partier som varit störst i landet faller snabbt till att inte ens anmäla kandidater till valen. I det senaste presidentvalet i landet var de två ledande kandidaterna självständiga, utan parti bakom sig (Wolf 2019, s. 883). Ett av systemets stora problem har blivit legitimiteten, vilken faller i takt med instabiliteten, och att stora delar av befolkningen inte anser att partierna har befolkningens intresse som prioritet (Wolf 2019, s. 884).

3 Resultat

3.1 Sverige – Lipset fyra variabler

Ekonomiskt välstånd

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige från 1800-talet till 2015 har, som Sveriges graf visar, haft en exponentiell ökning. Ser man på Figur 3 så ser man att förändringen över denna tid har varit kraftig, där BNP per capita nävån haft en genomsnittlig ökning av 1,6 % årligen som 2015 motsvarar 32 gånger högre än på 1800 – talet. Däremot så har denna ökning inte varit konstant, då man kan se att ökningen under två perioder står ut i Sveriges ekonomiska tillväxt. Dessa perioder är åren mellan 1890–1930 samt 1930–1975. I vår undersökning blir den först nämnda perioden, 1890–1930, vad som blir relevant att undersöka i vår studie då Sveriges demokratisering faller in under denna period. Här kan man se att BNP per capita ökade med 2,2 gånger årligen under dessa år, något som är 0,6 gånger högre än genomsnittet för den studerade tidsperioden (Statistiska Central Byrån 2017).

Det som utmärker denna period är det moderna industrialiseringens genombrott i Sverige (Statistiska Central Byrån 2017). Den generella ökningen av inkomster för Sveriges medborgare hade påverkan för den politiska ställningen för arbetarklassen. Under 1890 – talet och tidiga 1900-talet utgjordes kampen inom arbetsrättsliga frågor och demokratiska frågor där striden för rösträtt var central (Treisman 2020, s. 1877). Med fortsättningen av den ekonomiska utvecklingen i Sverige ritades den politiska kartan i Sverige om där det dåvarande ledande Konservativa partiet tappade mer och mer mandat för varje val, som övergick till de vänsterrepresenterande partierna. I förhållande till detta så framfördes mer demokratiska reformer av det Konservativa partiet för att kompensera för de ständiga maktförlusterna och därav försöka hålla kvar makten i alla mån. Detta resulterade i utökad rösträtt samt förändringen av landets parlamentariska system (Treisman 2020, s. 1878 – 1879).

Industrialisering

Vi mäter industrialiseringen efter hur stor del av befolkningen som är sysselsatta inom jordbruket. Ser man på Figur 4 kan man se hur befolkningen inom jordbruket från 1890 – talet har en stark nedgång. Där man ser att från 1890 till 1930 så har vi en nedgång på 35 procentenheter.

Utgår man även från Figur 3 över den ekonomiska utvecklingen som visas en stark ökning under 1890 – talet fram till 1930 – talet (Statistiska Central Byrån 2017). Studerar man även Sveriges graf i Figur 3 och Figur 4 så kan man se en uppgång i Sveriges BNP per capita respektive en nedgång i andel av befolkningen som arbetar inom jordbruket. Detta visar på att det finns en korrelation av dessa figurer som har påverkan på industrialisering i landet (Lipset 1959, s.78).

Urbanisering

Man kan även se i vår data över andelen urban befolkning i Sverige Figur 5 över hur en stadig ökning sker vid industrialiseringens framfart i Sverige. Där andel urban befolkning har en liten ökning till 1890 men att det sedan efter ökar kraftigt från ca 15% år 1890 till ca 47% år 1935. En ökning med 32 procentenheter över 40 år. En betydligt starkare ökning än det man ser över de 40 åren fram till 1890-talet i Figur 5. Denna ökning har även korrelation med den industrialiseringen som sker i landet som man ser i Figur 3 och Figur 4, vilket antyder på den starka industrialiseringen som var i landet under denna tidsperiod.

Utbildning

År 1842 så inrättades folkskolan i Sverige som kan ses som starten för det allmänna utbildningsväsendets grund för Sveriges medborgare. Folkskolans tillkomst präglades av förändring av det svenska samhället där en avsevärd befolkningsökning ägde rum. Denna ökning skedde främst bland de lägre klasserna i samhället där den ledande makten befarande ett ordningsproblem av denna växande grupp. Folkskolereformens konstruktion var skapad för att kunna kontrollera denna växande grupp och för att undvika oroligheter bland denna grupp. Den ledande makten såg detta som ett behov på den brist av disciplin och okunskap som fanns. Samtidigt så såg bönderna detta som en möjlighet för nästa generation att utbilda sig för att bredda sitt politiska inflytande. Ett signum på en steg i demokratiseringens riktning och de liberala idéernas framfart.

Däremot så var förelåg kraftig polarisering mellan medelklassens elever och elever från välbärgade samhällsklasser. Folkskolan blev utbildningen för vanligt folk medan den välbärgade klassens elever undervisades på läroverk eller privatskolor. Resurserna var 3 gånger mer hos läroverken respektive i folkskolan trots att folkskolans elever utgjorde 50 gånger mer än läroverken ända fram till 1870-talet. Liberala och socialdemokratiska reformivrare stred för ett mer jämlikt skolväsende i landet och drev fram flera reformer för att ge en likvärdig kvalitet bland landets skolor. Där reformer för längre skolgång, starkare anknytning och bättre lärarutbildning drevs fram under perioden 1890-talet till slutet på 1920-talet (Wästerfors 2020).

3.2 Tunisien – Lipsets fyra variabler

Ekonomiskt välstånd

När vi tittar på välståndet i Tunisien årtiondena innan demokratiseringen av landet började, kan vi se att landets BNP per capita femdubblats sen 1950-talet när landet blev självständigt. Sen 1987 när Ben Ali tog över makten har BNP per capita fördubblats. Trots stigande BNP har välståndet i landet lidit av hög arbetslöshet och svåra sociala förhållanden under Ben Alis tid som president. 2010 var arbetslösheten i landet 14%, och bland unga steg siffran till 30% (Schraeder & Redissi 2011, s. 7). Framförallt unga med högre grad av utbildning drabbades av arbetslösheten i landet under 2000-talet (Schraeder & Redissi 2011, s. 8). Arbetslösheten för unga fortsatte dock att stiga efter 2011 och demokratiseringen i Tunisien. 2015 var 40% av de unga i landet arbetslösa, och politiskt deltagande hade sjunkit drastiskt från nivåerna som existerade i samband med revolutionerna (MacDonald & Waggoner 2018, s. 129).

Grundat i BNP är Tunisien globalt sett ett medelinkomstland, och har jämnare inkomstfördelning än de flesta afrikanska länderna. Den ekonomiska tillväxten har, efter en nedgång 2011 på grund av oroligheterna och revolutionen, fortsatt utvecklas efter demokratiseringen i landet. BNP per capita stiger fortfarande, trots makt- och samhällsskifte i landet, som vi kan se i grafen.

Industrialisering

Tunisiens industriella utveckling undersöker vi genom utvecklingen för andelen av befolkningen som jobbar inom jordbrukssektorn i landet, data på detta finns från 1980-talet. Andelen arbetande med jordbruk har sjunkit sedan årtiondet när Ben Ali tog över makten i landet. Från 22% till 13% år 2018. Redan 2011, året för revolutionerna, hade andelen sjunkit till 16% i landet. Trenden har varit stabilt nedåtgående i en jämn takt de tre decennierna innan demokratiseringen, och efter 2011 har den fortsatt nedåt.

Urbanisering

I data för urbaniseringen av Tunisien kan vi utläsa en jämn ökning av människor som är klassificerade som bosatta i urbana miljöer. Statistiken från Tunisien visar på en ökning av urban befolkning från 37% vid landets självständighet på 1950-talet, till en andel på nästan 70% 2018, nästan en fördubbling. Från att Ben Ali tog makten i landet fram till revolutionsåren 2010–2011, ökade andelen urban befolkning i Tunisien med mer än 10 procentenheter. Ökningen i landet har alltså skett med i en jämn takt de senaste sex decennierna, även under åren efter demokratiseringen av Tunisien.

Utbildning

Det finns väldigt lite material som visar på hur stor andel av befolkningen som var läskunnig i Tunisien under 1900-talet. Vi vet att undersökningar visar på att 48% av befolkningen kunde läsa och skriva 1984, men efter det saknas data fram till år

2004. Vi kan inte utläsa en kontinuerlig trend i utvecklingen av läskunnighet, dock kan vi se en ökning i läskunnighet med mer än 25 procentenheter, från 48% år 1984 till 74% år 2004. Under 2000-talet kan vi kontinuerligt se en fortsatt ökning i andelen läskunniga i landet, med 80% läskunniga år 2012. Utvecklingen har varit stadigt i landet under det senaste decenniet, i jämn positiv riktning.

3.3 Resultatsammanfattning

Vi ser i vår resultatbeskrivning Lipsets fyra hypoteser av faktorer. Ländernas BNP per capita har haft en särskild ökning fram till deras demokratiseringar samt i efterhand, man ser en nedgång i andelen befolkning som jobbar inom jordbruket i båda länderna, urbaniseringen ökar i länderna samt att andelen utbildade och läskunnig befolkning ökar. Då Lipsets fyra hypoteser föreligger så utgörs förklaringsstyrkan i teorin om dessa faktorer anses varit centrala för demokratiseringen i länderna.

4 Diskussion/Analys

4.1 Diskussion kring Sverige i förhållande till teorin

Studerar man Lipset teoretiska faktorer för demokratiseringen i Sverige så går det att utläsa att faktorerna förekommit i Sverige. Den ekonomiska tillväxt har haft en konstant ökning med särskilt tillväxt av befolkningens BNP per capita under 1890-till 1930-talet. Andelen jordbrukssysselsatta människor har en stark nedgång från 1890 – talet och framåt samt andelen av urban befolkning har en stark uppgång under samma tidsperiod. Den allmänna skolan har en lång historia i Sverige och läskunnigheten har funnits under längre tid. Däremot kan man även se hur den fram till demokratiseringsperioden blir mer jämlik bland befolkningen. Därav så kan man skäligen anse att dessa faktorer föreligger vilket utgör grunden till att ett land demokratiseras enligt Lipsets teori.

Sveriges politiska karta såg en tydlig förändringstrend under perioden av demokratisering. Den växande arbetarklassens kamp för starkare arbetsrättigheter, utjämnande av landets klasskillnader och jämlikheten mellan kvinnor och män påverkade denna förändring. Sociala förhållanden som arbetarklassen stred för kan anses vara vad som bidrog till demokratiseringen. Frågan är därav huruvida Lipset fyra teoretiska faktorer om ekonomiska utvecklingen, trots att de förekom i landet, kan förklara att demokratiseringen skedde. Vår undersökning tar inte i fullaktning för hur socialförändringar kan ha inverkan på ländernas demokratisering som kan anses vara lika vital för att demokratisering sker.

I detta hänseende så måste man ta i beaktning hur faktorerna har påverkan över människors handlingsförändring. I Sverige ser man hur den växande medelklassen krävde mer inflytande över den politiska dagordningen. Industrialiseringens framväxt, den utökade urbaniseringen, folkets utbredning av jämlik utbildning samt inkomstökning har influerat detta. Industrialiseringen och urbaniseringen har påverkat medborgarnas inkomstökning som sätter en bredare befolkningsmängd i ett säkrare ekonomiskt tillstånd. Kombinerat med en vid utbildning och ekonomisk trygghet så utökar de politiska intresset enligt Lipset teori. Samt så säger även teorin att en växande medelklass kommer att främja demokratiska ideal och bortprioritera extrema åsikter och därav utgöra en mer centralpolitisk ställning. Det dåvarande

konservativa ledande makten kunde inte längre utesluta denna växande befolkningsgrupp och behövde därav kuva sig mer till deras åsikter.

Sammanfattningsvis så präglades demokratiseringen i Sverige av striden för mer sociala rättigheter för slutmålet av ett demokratiskt styrelseskick. Dock så ser man hur Lipsets teoretiska faktorer har bidragit till landets demokratisering. Dessa fyra hypoteser gav förutsättningarna för befolkningen att motsätta sig makten, vilket i slutändan formade landet till en demokrati. Därav så är Lipset teori om länders ekonomiska utveckling applicerbar i Sveriges fall. Man ser även att dessa faktorer har en fortsatt utveckling i samma riktning som vid demokratiseringen och att samhället blir således mer demokratiskt. Lipset teori lyfter fram att faktorerna också påverkar demokratiseringen vidare i länder de förekommer vilket också blir applicerbart i Sveriges fall.

4.2 Diskussion kring Tunisien i förhållande till teorin

När vi observerar demokratiseringen av Tunisien i förhållande till Lipsets teori, ser vi vid första anblick en överenskommelse mellan teorins antaganden och utvecklingen i landet under årtiondena som leder fram till revolutionen. Andelen av befolkningen som arbetar inom jordbruket minskar, läskunnigheten ökar, andelen urban befolkning ökar, och BNP per capita stiger. Allt detta är i linje med vad Lipset anser lägger grund för en utveckling av demokrati i ett land. Teorin innehåller också argumenten kring autokrati, och hur de fyra variablerna inte bara påverkar och stärker demokratin, utan påverkar och försvagar extremistiska och autokratiska tendenser. Det finns anledning att se på utvecklingen i Tunisien innan revolutionen, inte bara som en utveckling mot demokrati, utan en som är emot Ben Alis autokratiska styre.

Ökningen av välståndet i Tunisien stämmer överens Lipsets diskussion om samhällsgrupper och deras attityd mot politik. Med utvecklingen kan vi anta att medelklassen i landet växte inför och under 2000-talet, och med detta ökade andelen av befolkningen med demokratiska värderingar. Det går också att observera, som undersökningen nämner, att det till stor del var de unga i Tunisien som drev revolutionen. Denna grupp utgjordes av den andel av tunisier som endast levt och varit med i Tunisien ekonomiska utveckling och stigande BNP per capita. De unga har ingen uppfattning av landet innan medelklassen började växa som grupp, utan har endast levt under förhållanden som gynnar demokratiska värderingar och attityder. Dessa är förhållandena som enligt Lipset ökar toleransen människor emellan och bidrar till konsensusformande, vilket i sin tur skapar förutsättningar för demokratisering.

Inom teorin talar Lipset även om hur utvecklingen av de fyra variablerna dessutom bidrar till att vidhålla en demokrati efter att landet gjort skiftet till den. Därav kan

man anse att för att en framgångsrik demokratisering ska ha skett, bör rimligtvis demokrati vidare bibehållas i landet. För även om vi ser att industrialiseringen, urbaniseringen, utbildningen, och välståndet förmodligen bidrog till att upprätta ett demokratiskt system i Tunisien finns observationer som pekar mot att variablerna inte lyckats lika mycket med att bibehålla denna demokrati. Undersökningarna som pekar mot missnöje mot staten, förlorat tillit till systemet, och minskat valdeltagande, talar emot att det Tunisiska samhället har en stabil demokrati. I förhållande till Lipsets teori finns anledning att anta att teorin möjligtvis inte har lika stark förklaringskraft i efterdyningarna av demokratiseringar, som utvecklingen mot dem. Om de fyra variablerna faktiskt varit verkande faktorer i Tunisiens demokratiska utveckling, borde de också bidra till att fortsätta denna utveckling även efter 2011. Till försvar för teorin finner undersökningen utefter uppsatsens definition och operationalisering att Tunisien fortfarande anses vara en demokrati. Det är relevant att ta hänsyn till att landets demokratisering skedde genom en revolution, vilket bidrar till det instabila läget. Fortsätter den ekonomiska utvecklingen i samma riktning som innan demokratiseringen anser vi att landet kommer att stabiliseras.

4.3 Diskussion kring teorins förklaringskraft

När vi använder oss av grafer för att visualisera utvecklingarna i Sverige och Tunisien kan vi anmärka på en tydlig likhet mellan de båda fallen. Utan tidsskillnaden i diagrammen ser man likheterna mellan graferna. Med det i åtanke kan vi välja att se på graferna utöver århundradet som skiljer dem åt. Det som är intressant här är hur Tunisiens utveckling kan förskjutas ca 100 år bakåt i tiden, och då till stora delar motsvara Sveriges utveckling. Takten för ökningen av urban befolkning och BNP per capita, samt hur andelen arbetande inom jordbrukssektorn minskat, är till stor del den samma i de två länderna, trots allt annat som skiljer dem åt. Även utvecklingen av utbildning hos befolkningen var näst intill densamma i de båda länderna under åren precis innan demokratiseringarna. Att de båda länderna genomgått dessa demokratiseringar efter en tydlig förändring av dessa variabler visar på Lipsets teoris tillämplighet och förklaringskraft både för 100 år sedan och under 2000-talet.

Välståndet i de båda länderna hade påbörjat en stabil ökning under årtiondena innan övergångarna till demokratiska system, vilket kan antas påverkade de olika grupperna i samhället på det sätt som Lipset antog. När välståndet ökar i ett land blir medelklassen i samhället större och börjar utforma majoriteten av befolkningen. Medelklassen börjar engagera sig politiskt som konsekvens av utbildningen, industrialiseringen och urbaniseringen, samt välståndets ökning. När denna politiskt intresserade samhällsgrupp blir större påbörjar demokratiseringen, vilket kan observeras i både Sverige och Tunisien. Precis som Lipset menar, minskar toleranser för autokratiska tendenser hos staten och befolkningen börjar ställa krav

på de styrande. Utvecklingen bidrar också till ökad förståelse medborgare emellan, och en önskan om konsensus och normstyre i samhället. I Sverige kring sekelskiftet, och Tunisien under slutet av 1900-talet och början 2000-talet, såg länderna just denna utveckling. Där båda länderna genomgick en demokratisering.

Lipsets undersökning från 1959 visade på ett starkt samband mellan industrialisering och demokratiska länder. Han gör inga tydliga antaganden kring varför sambandet finns, eller hur dess påverkan på demokratiseringar fungerar, utan förklarar endast att sambandet finns. Som vi presenterat ovan går det att observera detta samband både i slutet av 1800-talet/början av 1900-talet i Sverige, samt i 2000-talets Tunisien. Vad gäller urbanisering av befolkningen fortsätter denna undersökning att visa på att Lipsets teorier stämmer i praktiken. Trots att vår undersökning inte använt sig av samma operationalisering av urbaniseringsvariabeln, finns sambandet att se. Lipset nämner urbaniseringens direkta effekter på minskad tolerans för auktoritära ledare och minskad tolerans för små eliter som styr landet. Detta observeras i det svenska folkets motstånd mot den politiska eliten i Sverige i början av 1900-talet, och utöver det, monarkens faktiska makt i landet som såg sitt absoluta slut i början av 1900-talet; i Tunisien finner vi liknande motstånd mot den styrande eliten och dessutom diktatorn, vilket ökade under 2000-talet inför revolutionen 2011.

Vad gäller utbildning talar Lipset om hur ökad utbildningsgrad leder till större sammanslutning och samhörighet människor emellan. Vi finner även detta i både Sverige och Tunisien. Med den svenska fackföreningsrörelsen drivande för Sveriges demokratiseringsprocess, och de tunisiska revolutionärernas sammanslutning och protester vilket ledde till Tunisiens demokratisering.

Generaliserbarhet

Med hänsyn till olikheten av de två fallen vi undersökt, men applicerbarheten av teorin på dem båda, kan vi argumentera för generaliserbarheten av teorin inom det statsvetenskapliga ämnet. Då undersökningens analysenheter valts genom en mest olika-design, utmanas teorins applicerbarhet. Risken fanns att den skulle förklara det ena fallet, men inte det andra på grund av deras olikheter. Trots detta finner undersökningen att Lipsets demokratiseringsteori till stor del stämmer överens med händelseförloppen och utvecklingarna i Sverige och Tunisien. Utöver olikheter som kultur, geografi och historia, har vi funnit att teorin kring de fyra variablerna är applicerbar både vid en reform-, som en revolutionsgrundad demokratisering; även detta breddar dess förklaringskraft.

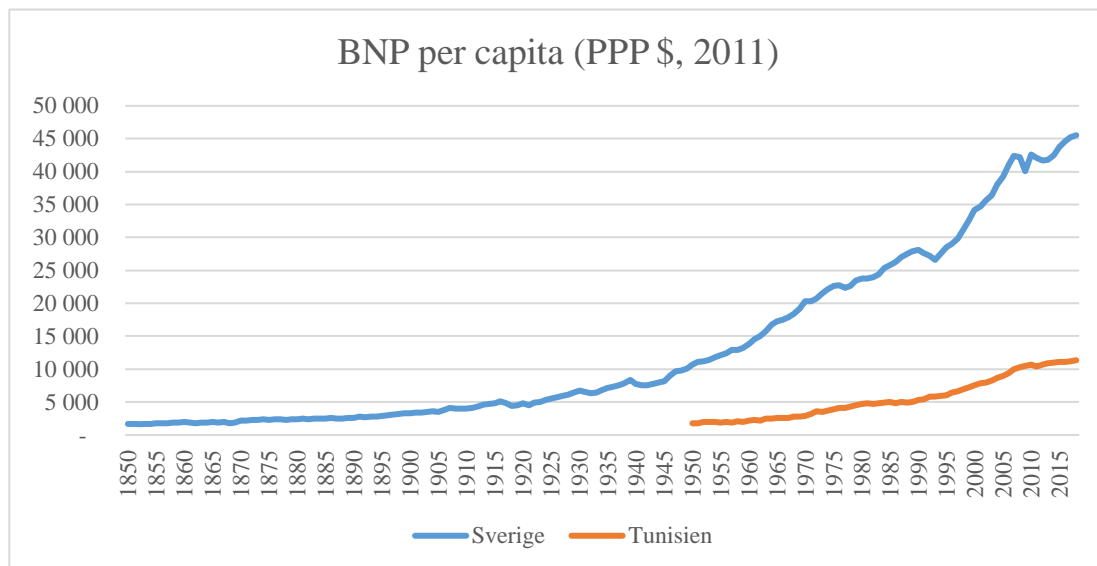
5 Slutsats

Vår undersökning visar att den sammanfaller med vår hypotes. Lipsets teori om de fyra hypoteser av faktorer som finns vid ett lands demokratisering fanns i Sverige och Tunisien. Vi når slutsatsen att trots en vid skillnad i samhällsklimat och tidsspann så förekommer dessa faktorer och de anses centrala för att länderna demokratiserades. Vi kan skäligen anta att Lipsets teori går att generalisera över flera fall än dessa två. Där vi når svaret att vid ett lands demokratisering så återfinns och påverkar dessa faktorer processen mot ett demokratiskt styrelseskick.

Viktigt att notera i denna prövning av Lipsets teori är att det finns andra sätt att göra undersökningen på vilka möjligen hade kunnat ge annorlunda resultat, och därmed annorlunda prövning av teorin. I själva undersökningen används inte någon analysenhet som *inte* genomgått demokratisering, utan endast sådana som gjort det. Användningen av ett tredje fall, eller genom att byta ut ett av de använda fallen, hade kunnat ge ett annat perspektiv till undersökningen, och testat teorin på ett annat sätt. På så sätt hade teorin möjligen givits ökad eller minskad förklaringskraft för länder i praktiken som idag inte är demokratier. Med icke-existerande begränsningar hade en undersökning gjorts som prövat alla världens länder gentemot teorin, och därmed gett idealt underlag för att argumentera för eller emot den. För att kompensera för det faktum att undersökningen begränsats så framhåller undersökningen presentation av hur olika fallen Sverige och Tunisien faktiskt är. Därmed anser vi att undersökningen uppnått en bred grund för applicerbarhet för teorin ändå.

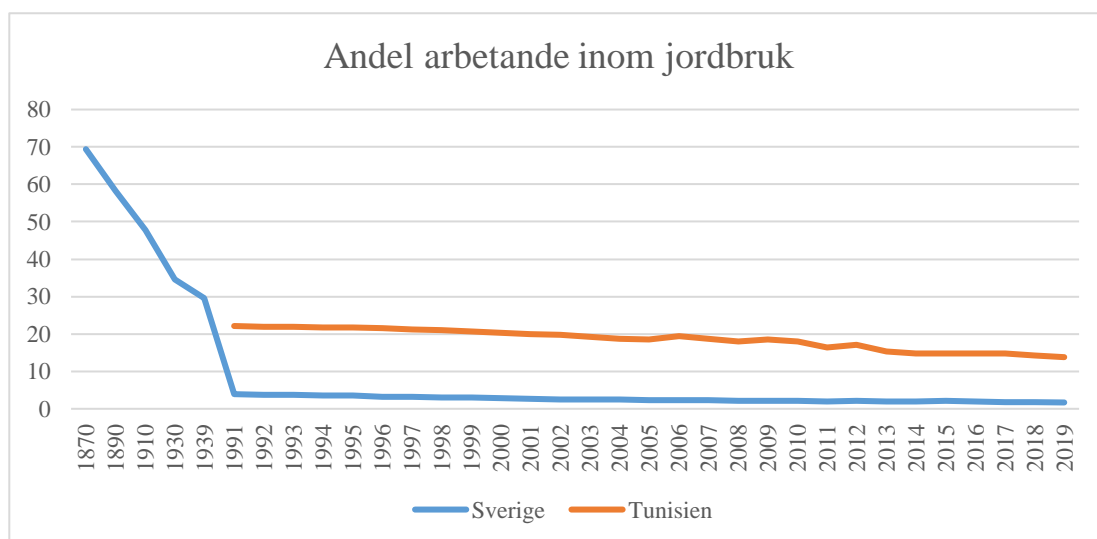
6 Grafer

Figur 3

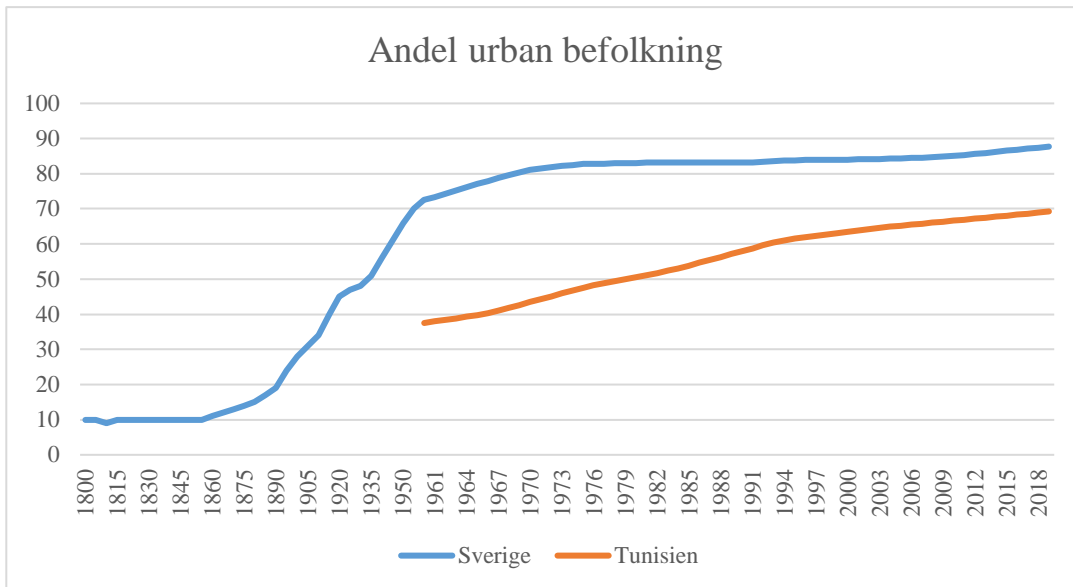
Figur 3: Maddison style estimates of the evolution of the world economy, *The Madison Project Database* (Bolt & van Zenden 2020)

Figur 4

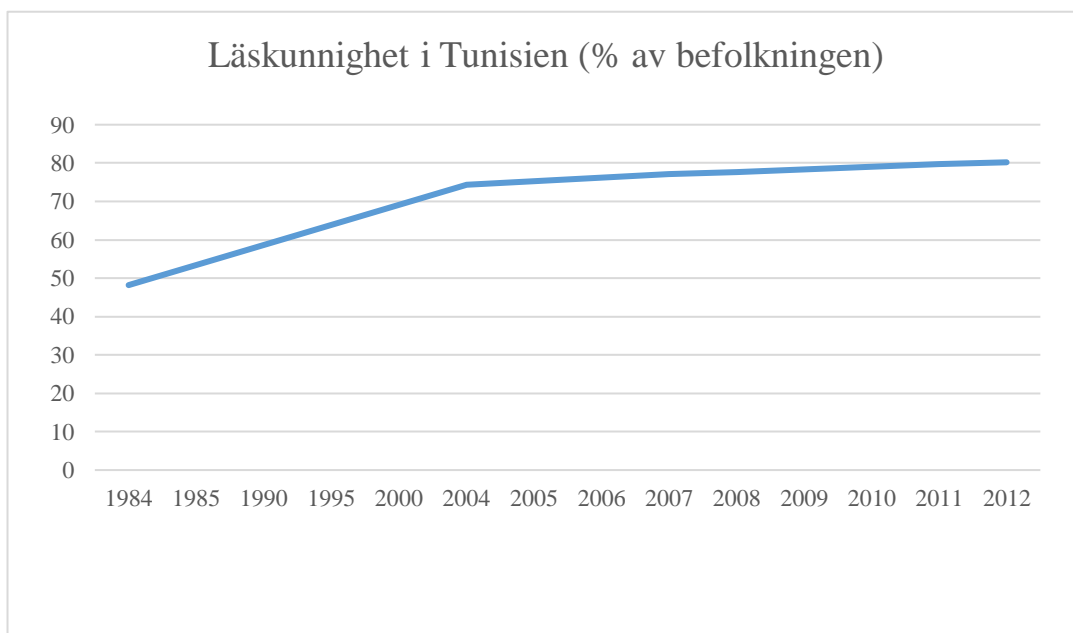
Figur 4: Share of Agriculture, *Country graph* (ILOSTAT 2017)

Figur 5

Figur 5: Befolkningsutvecklingen i Sverige fördelat på urban och rural befolkning vart femte år 1800–2018 (SCB 2018); Urban population - Tunisia (The World Bank 2018)

Figur 6

Figur 6: Illiterate population (UNESCO Institute of Statistics 2014)

7 Referenser

- Freedom House (2021). *Explore the Map: Global Freedom Status*. <https://freedomhouse.org/explore-the-map?type=fiw&year=2021>
- Lipset, S.M. & Lakin, Jason M. (2004). *The Democratic century*. 1 uppl., Norman: University of Oklahoma Press
- Lipset, Seymour Martin (1959). "Some Social Requisites of Democracy: Economic Development and Political Legitimacy". *The American Political Science Review*, Mar. 1959, 53(1), ss. 69–105.
- MacDonald, Geoffrey & Waggoner, Luke (2018). "Dashed Hopes and Extremism in Tunisia". *Journal of Democracy*, Jan. 2018, 29(1), ss. 126–140.
- Marks, G & Diamond. (1992). Seymour Martin Lipset and the Study of Democracy. *American Behavioral Scientist*. Mar/June 1992, 35(4-5), ss. 352 - 362.
- Meddeb, Youssef (2018). "Support for democracy dwindles in Tunisia amid negative perceptions of economic conditions". *Afrobarometer* Sep. 2018, 232.
- Schraeder, P.J. & Redissi, H (2011). "Ben Ali's Fall". *Journal of Democracy*, Jul. 2011, 22(3), ss. 5–19.
- Statistiska Central Byrån (2017) *Unik tillväxt när Sverige gick från jordbruk till tjänster*. <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2017/Unik-tillvaxt-nar-Sverige-gick-fran-jordbruk-till-tjanster/> [2017 – 04 – 26]
- Sveriges Riksdag (2021) Riksdagens Historia. <https://www.riksdagen.se/sv/sa-funkar-riksdagen/demokrati/riksdagens-historia/> [2020 – 02 – 24]
- Treisman, Daniel (2020). "Democratization Synopses" i "Democracy by mistake: How the errors of autocrats triggers transitions to freer government". *American Political Science Review*. Mar. 2020
- Vallinder, Torbjörn, 1962. *I kamp för demokratin. Rösträttsrörelsen i Sverige 1886 - 1900*. 1 uppl., Stockholm: Natur och Kultur.
- Varieties of Democracy (2020). Online Graph: Country Graph. <https://www.v-dem.net/en/analysis/CountryGraph/>
- Wolf, Anne (2019). "In search of 'consensus': the crisis of party politics in Tunisia". *The Journal of North African Studies*, Oct. 2019, 24(6), ss. 883–886
- Wästerfors, D. (2020) Den svenska folkskolans historia. *Populär Historia*, 17 augusti. <https://popularhistoria.se/samhalle/utbildning/skolstart-den-svenska-folkskolans-historia>

7.1 Källor till Figur 1–6

- Bolt, Jutta och Jan Luiten van Zenden (2020), ”Maddison style estimates of the evolution of the world economy. A new 2020 update” i *The Maddison Project Database*, version 2020.
<https://www.rug.nl/ggdc/historicaldevelopment/maddison/releases/maddison-project-database-2020>
- ILOSTAT: Country Profiles (2017), *Share of Agriculture*,
<https://ilostat.ilo.org/data/country-profiles/>
- SCB (2018), *Befolkningsutvecklingen I Sverige fördelat på urban och rural befolkning. Vart femte år 1800–2018*,
https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0810_MI0810A/HistBefTatort/
- The World Bank (2018), *Urban population – Tunisia*,
<https://data.worldbank.org/indicator/SP.URB.TOTL?locations=TN>
- UNESCO Institute of Statistics (2014), *Illiterate population*,
<http://data.uis.unesco.org/#>
- V-DEM (2020) Election free and fair & Share of population with suffrage, Variable Graph. <https://www.v-dem.net/en/analysis/CountryGraph/>